

KOHTI SUURTA TUNTEMATONTA

Muistelmat

LISA MARIE PRESLEY
RILEY KEOUGH

SUOMENTANUT MARKKU PÄKKILÄ

JOHNNY
Kruuga

**LISA MARIE PRESLEY
RILEY KEOUGH**

**KOHTI SUURTA
TUNTEMATONTA**

Muistelmat

Suomentanut Markku Päckilä

Johnny Kniga

Helsinki

Copyright © 2024 by Norma Darling, Inc
Englanninkielinen alkuteos
From Here to the Great Unknown – A Memoir

Suomennoksen © Markku Päckilä ja Johnny Kniga 2024

Johnny Kniga
An imprint of Werner Söderström Ltd
ISBN: 978-952-362-107-7
Painettu EU:ssa

sininen lintu

sydämeni sininen lintu
tahtoo ulos, mutta olen sille kova,
sanon, pysy piilossa, en halua
että kukaan näkee sinua.

sydämessäni on sininen lintu
joka tahtoo ulos
mutta kaadan sen päälle viskiä ja
puhallan tupakansavua
ja huorat ja baarimikot
ja ruokakaupan myyjät
eivät arvaa että
se on siellä.

sydämessäni on sininen lintu
joka haluaa ulos
mutta olen sille kova,
sanon, pysy piilossa,
haluatko sekoittaa
systemini?
pilata työni?
mokata kirjamyyntini
Euroopassa?

sydämessäni on sininen lintu
joka haluaa ulos
mutta olen liian älykäs, päästän
sen vapaaksi vain öisin
kun kaikki nukkuvat.
sanon, tiedän että olet siellä,
älä siis sure.

sitten laitan sen takaisin,
mutta se laulaa vähän hiljempaa,
pidän sitä hengissä
ja nukumme yhdessä
salaisine sopimuksinemme
ja on mukava saada mies
itkemään, mutta minä en
itke, itkekö sinä?

CHARLES BUKOWSKI
Suom. Seppo Lahtinen

Tämä on Lisa Marien tarinan fontti.

Tämä on Rileyn tarinan fontti.

ALUKSI

Viimeisinä elinvuosinaan äitini Lisa Marie Presley ryhtyi kirjoittamaan muistelmiaan. Hän kokeili erilaisia näkökulmia ja antoi kirjaansa varten lukuisia haastatteluja, mutta ei löytänyt luontevaa tapaa kirjoittaa itsestään. Hän ei pitänyt itseään kiinnostavana, vaikka totta kai hän oli sitä. Hän ei halunnut puhua itsestään. Häntä jännitti. Hänestä tuntui, ettei hän ollut suuren yleisön silmissä muuta kuin Elviksen tytär. Itsekritiikki oli niin ankaraa, että kirjan kirjoittaminen kävi ylivoimaisen vaikeaksi.

Loppujen lopuksi hän ei tainnut päästä selvyyteen siitä, miten ja miksi kertoisi tarinansa.

Hän halusi kuitenkin palavasti kertoa sen.

Lopulta hän sanoi minulle perin juurin turhautuneena: ”Kuule Pookie, en osaa kirjoittaa kirjaani. Voitko kirjoittaa sen minun kanssani?”

”Totta kai”, minä sanoin.

Viimeinen vuosikymmen oli äidille niin vaikeaa aikaa, että hän muisteli elämänsä vain vaikeuksien näkökulmasta. Hän toivoi, että minä pystyisin hahmottamaan hänen elämänsä kokonaisuuden paremmin. Siksi suostuin auttamaan häntä ajattelematta sen enempää, mihin oikeastaan sitouduin. Luotin siihen, että yhteisvoimin kirja valmistuisi aikanaan.

Kuukautta myöhemmin hän kuoli.

Surun täyttämät päivät ja viikot vierivät hitaasti. Sitteen sain käsiini äidin kirjaa varten tekemät haastattelunauhut.

Istuin kotona sohvalla. Tyttäreni nukkui. Ajatus äidin äänen kuulemisesta tuntui pelottavalta – rakkaan lähimmäisen ääni koskettaa aina syvältä. Päätin mennä sänkyyn kuuntelemaan, koska tiesin miten raskaaksi suru oloni tekee.

Aloin kuunnella äidin puhetta.

Se oli hirvittävän tuskallista, mutta en voinut lopettaa. Tuntui kuin hän olisi ollut samassa huoneessa ja puhunut minulle. Äkkiä olin taas lapsi ja purskahdin itkuun.

Se oli minun äitini.

Äidin ääni.

Yhtäkkiä olin taas kahdeksanvuotias. Ajoimme autolla. Van Morrisonin ”Brown Eyed Girl” alkoi soida radiossa,

jolloin isä pysäytti auton ja paimensi meidät tienpientareelle tanssimaan.

Muistin äidin ihanan hymyn.

Muistin äidin naurun.

Muistin isän yritykset elvyttää äidin elottomana löytynyttä ruumista.

Sitten istuin taas auton turvaistuimessa ja katselin peruutuspeleistä äidin kasvoja, kun hän lauloi Aretha Franklinin mukana. Ajoimme Tyynenmeren rannassa polveilevalla valtatiellä ikkunat auki.

Sitten olin pikkutyttönä sairaalassa katsomassa vastasyntyntä pikkuveljeäni.

Muistot pommittivat mieltäni kuin huonon elokuvan takaumassa. Se kaikki oli kuitenkin totta.

Halusin saada äitini takaisin.

Kirjan alkupuolella äänessä on lähinnä äitini – hän kertoo lapsuudestaan Gracelandissa, isänsä kuolemasta, kuoleman järkyttävistä seurauksista, suhteesta äitiinsä, vaikeasta teini-iästään. Hän kertoo suoraan ja hauskasti isästani Danny Keoughista. Hän kertoo avoimesti suhteestaan Michael Jacksoniin. Hän puhuu tuskallisen rehellisesti myöhempien vuosien lääkeriippuvuudestaan ja kuuluisuuden kiroista. Paikka paikoin nauhoista syntyy vaikutelma, että hän haluaa polttaa poroksi kaiken.

Sitten hän on lempeä ja myötätuntoinen – kaikki nämä eri puolet ovat osa äitiäni: lapsuustramat takoivat kaiken kauniin ja rikkinäisen yhdeksi kokonaisuudeksi, kunnes koko rakennelma romahti hänen elämänsä lopussa.

Nauhat ovat raakamateriaalia täynnä puheelle tyyppillisiä töksähdyksiä ja takeltelua. Olen pannut hänen sanansa paperille sellaisenaan aina kun suinkin mahdollista. Paikoin olen muokannut puheita helpommin ymmärrettävään muotoon tai pyrkinyt ilmaisemaan jonkin äidin tavoitteleman ydinasian. Tärkeintä oli saada hänen äänensä kuulumaan lopputuloksessa niin, että tunnistan hänet kirjan jokaiselta sivulta.

Toisaalta on asioita, joista hän ei nauhoilla puhu, asioita joita hän ei ehtinyt käsitellä erityisesti elämänsä loppuvuosilta. Tapasimme viisi kertaa viikossa koko aikuisikäni ajan ja asuimme kaksikymmentäviisivuotispäivääni asti saman katon alla. Aina kun tarinassa on aukko, olen täyttänyt sen. Kirjan toisen puoliskon ehdoton vahvuus on samalla yksi äitini pahimmista puutteista: hän ei yksinkertaisesti kyennyt salaamaan minulta mitään.

Toivon, että äitini tarinan kertominen piirtää hänestä moniulotteisen hahmon, jonka me hänen läheisinään tunsimme ja joka oli meille hyvin rakas. Olen oppinut,

että hänen palava halunsa kertoa tarinansa johtui toisaalta tarpeesta ymmärtää itseään ja toisaalta halusta tulla vihdoinkin ymmärretyksi laajemminkin. Tämä kirja on kunnianosoitus äidilleni, mutta samalla haluan kertoa inhimillisen tarinan hänen elämästään oloissa, joiden tiedän olleen ainutkertaisia.

Kaikki, jotka tapasivat äitini kerrankin, tunsivat hänen voimansa – intohimon, suojeleuvaiston, lojaaliuden, rakkauden ja syvän yhteyden uskomattoman väkevään henkeen. Isoisääni hallinnut hengenvoima virtasi ehdottomasti myös äitini suonissa. Kaikki tunsivat sen hänen seurassaan.

Olen tietoinen siitä, millaisen lahjan äiti minulle näillä nauhoilla jätti. Yleensä rakkaistamme jää vain ääniviestejä, puhelimella kuvattuja lyhyitä videoita, muutamia lempivalokuvia. Tiedän, millainen etuoikeus nauhojen saaminen on. Halusin alusta asti, että tämä kirja on yhtä intiimi kokemus kuin nauhojen kuuntelemiseen käyttämäni tunnit tai ne yöt, jotka äiti nukkui minun ja veljeni vieressä kojoottien ulvoessa ulkona.

Gerard Manley Hopkins kirjoitti kaadetuista poppeleista kertovassa runossaan ”Binsey Poplars (felled 1879)”: ”Ei jälkipolvet arvaa mitä oli kauneus tämä.”

Haluan kertoa tässä kirjassa siitä kauneudesta, joka oli äitini.

LUKU 1

GRACELANDIN YLÄKERRASSA

Luulin, että isä pystyi ohjailemaan säätä.

Isä oli minulle jumala. Isä oli valittu.

Jokin hänessä antoi muiden nähdä hänen sielunsa. Jos hän oli keljulla tuulella, ulkona oli kelju ilma. Jos ilmassa oli myrskyn merkkejä, se johtui siitä, että isä oli räjähtämäisillään. Lapsena uskoin, että isä pystyi halutessaan nostattamaan myrskyn.

Isän ilahduttaminen, isän naurattaminen – se oli minulle maailman tärkein asia. Jos keksin jotain, mikä nauratti häntä, toistin sitä niin kauan kuin sillä oli jotain vaikutusta, koska halusin viihdyttää häntä. Kun lähdimme Gracelandista johonkin, fanit huusivat hänelle etelävaltioiden aksentillaan: ”Alvis! Alvis!” Tein siitä kerran pilaa, ja isä nauroi katketakseen, nauroi kuin viimeistä päivää. Hänestä se oli hassuinta, mitä hän oli kuullut.

Kerran makailin hampurilaisen mallisessa sängyssäni – se oli mahtava mustavalkoinen turkissänky, johon

kiivettiin portaita pitkin – ja isä istui tuolilla sängyn vieressä. Katsoin häntä ja kysyin: ”Kuinka paljon sinulla on rahaa?” Isä nauroi niin, että putosi tuolilta. En tajunnut, mitä hassua kysymyksessäni oli.

Minulla oli isään ilmiömäinen yhteys. Olimme paljon läheisempiä kuin olen kertonut kenellekään.

Isä rakasti minua yli kaiken ja oli ehdottoman kiintynyt minuun. Aina kun mahdollista hän oli tuhatprosenttisesti läsnä kaikista ympärillä pyörivistä ihmisistä huolimatta. Hän antoi minulle itsestään niin paljon kuin antaa voi, enemmän kuin kykeni antamaan kenellekään muulle.

Toisaalta myös pelkäsin häntä. Hän oli kiihkeä luonne, eikä kukaan halunnut suututtaa häntä. Jos sain hänet menettämään malttinsa tai hän oli minulle vähänkään vihainen, se tuntui maailmanlopulta. En kestänyt sitä.

Kun isä suuttui minulle, otin sen hirveän henkilökohtaisesti, menin ihan palasiksi. Kaipasin hänen hyväksyntäänsä. Kun satutin kerran polveni, hän sanoi: ”Jumaliste, miksi sinun piti mennä satuttamaan itsesi?”

Olin sydän syrjälläni.

Äiti vietti lapsuutensa ilmavoimien tukikohdissa. Neljätoistavuotiaana hän tapasi isäni, eivätkä hänen vanhempansa estelleet heitä. Se oli erilaista aikaa.

Siihen aikaan naiset menivät synnytyksen alkaessa sairaalaan. Heidät nukutettiin, ja kun he heräsivät, lapsi oli syntynyt. Äiti meni sairaalaan kauniina ja laittautuneena ja sai herätessään lapsen syliinsä.

Myöhemmin äiti kertoi yrittäneensä heittäytyä hevosen selästä saadakseen keskenmenon.

Hän pelkäsi raskauskilojen kertymistä. Lihominen ei sopinut Elviksen vaimolle. Elvistä jahtasi iso joukko kuvankauniita naisia. Äiti halusi isän kaiken huomion. Rasakaaksi tuleminen oli niin paha järkytys, että äiti söi alkuun pelkkiä omenia ja kananmunia eikä hänen painonsa noussut paljontaan. Minä olin sietämätön riesa alusta asti ja ajattelin aina, että äiti ei olisi halunnut saada minua.

Uskon kohdussa vaikuttavaan energiaan, joten ehkä vaistosin, että äiti yritti päästä minusta eroon. Lopulta hän päätti pitää minut, mutta hänen äidinvaistoissaan ei ollut hurraamista.

Ehkä se selittää, mikä minussa on vikana.

Kun olin pieni, katselin usein äidin meikkaamista. Äidin kylpyhuoneessa oli kaksi pesuallasta ja niiden välissä iso kampauspöytä. Meikkejä äidillä oli enemmän kuin pikkutyttö osasi uneksiakaan – MACin ja Kevyn

Aucoinin kosmetiikkaa, laatikkokaupalla siveltimiä, huultenrajauskyniä, luomiväriä ja MACin kuuluisinta huulipunaväriä, Spicea. Hän rajasi huulensa - rakkaan amorinkaarensa, jonka me olemme perineet hänen isältään - niin että ne näyttivät kampauspöydän pikku peilistä katsottuna täydellisiltä. Minusta hän oli kaunein nainen maailmassa.

Katselin häntä ja kysyin: ”Kuinka vanha sinä olet?” Se oli ensimmäinen kerta, kun mieleeni juolahti ihmetellä hänen ikäänsä. Hän vastasi naurahtaen: ”Kaksikymmentäkahdeksan.”

Hän oli todella nuori.

Pohjimmiltaan äidistä tuntui, että hän oli rikki, että häntä oli mahdotonta rakastaa, ettei hän ollut kaunis. Hän tunsii itsensä auttamattoman arvottomaksi, enkä saanut koskaan tietää syytä siihen. Olen etsinyt siihen vastausta koko ikäni. Äitini oli tavattoman kompleksinen ja syvästi väärin ymmärretty ihminen.

Pitkän perinteen mukaisesti sukumme tytöt tulevat äidiksi nuorena - isoäidin äiti, isoäitini ja äitini saivat ensimmäisen lapsensa niin nuorina, että olivat vielä lapsia itsekin.

Vähän vanhempana toivoin, että olisin saanut olla äitini ja isoäitini äiti. Opin näkemään, miltä he olivat jääneet nuorina äiteinä paitsi.

”Harvat ihmiset saivat mahdollisuuden tunkea äitini muuna kuin Elviksen tyttärenä.”

Lapsuuden sadunhohteiset päivät Gracelandissa. Elvis-isän kuolema Lisa Marien ollessa vain yhdeksänvuotias. Myrskyisät teinivuodet ja mutkikas suhde äiti Priscillaan.

Lisa Marie Presley kertoo ensimmäistä kertaa tarinansa – millaista oli varttua Elviksen tyttärenä ja miten lapsuudenkokemukset vaikuttivat häneen läpi elämän. Hän puhuu avoimesti rakkaussuhteistaan ja avioliitostaan muun muassa Michael Jacksonin kanssa sekä laulajanuran haasteista kuuluisan isän jalanjäljissä. Hän kuvaa riipaisevasti myöhempiä vuosiaan, joita varjostivat lääkeriippuvuus ja Ben-pojan itsemurha.

Vuonna 2023 yllättäen menehtyneen Lisa Marie Presleyn muistelmat on täydentänyt hänen tyttärensä Riley Keough. Äidin ja tyttären kertomusten kautta piirtyy intiimi kuva Presleyn perheestä.

	
www.johnnykniga.fi	99.1 978-952-362-107-7